

Omavalvontasuunnitelma

VAMMAISPALVELUJEN

LASTENTALO

Helsinki

Sisällys

1	Palveluntuottaja	5
1.1.	Palvelun kuvaus	5
1.2.	Yksikön tiedot	5
2	Toimintaperiaatteet ja arvot	5
3	Riskien hallinta	4
3.1	Työturvallisuus	4
3.2	Varautuminen ja valmius	4
3.3	Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen	5
4	Asiakas- ja potilasturvallisuus	5
4.1	Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista	6
4.1.1	<i>Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen</i>	7
4.1.2	<i>Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi</i>	7
4.2	Vakavien vaaratapahtumien selvittely	8
4.3	Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista, terveydestä ja arjen turvallisuudesta huolehtiminen	9
4.3.1	<i>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</i>	9
4.3.2	<i>Tartuntatauti- ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt</i>	10
4.4	Lääkehoito	11
4.4.1	<i>Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen</i>	11
4.4.2	<i>Rajattu lääkevarasto</i>	11
4.5	Laite ja tarviketurvallisuus	12
5	Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva	12
5.1	Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määräajat	13
5.2	Asiakkaan ja potilaan hoidon suunnittelu	13
5.3	Kirjaaminen	14
5.4	Asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeus	15
5.5	Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten osallisuus	16
5.6	Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen	17
5.7	Sosiaali- ja potilasasiavastaava	18
5.8	Muistutukset ja kantelut	18
6	Henkilöstö	18
6.1	Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta	18
6.2	Määrä, rakenne ja riittävyys	19
6.3	Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen	19
6.4	Työhyvinvointi ja turvallisuus	20
6.5	Tartuntataudeilta suojaaminen	21
7	Toimintaympäristö ja tukipalvelut	22
7.1	Toimintaympäristö	22
7.2	Terveydensuojelulain mukainen omavalvonta	23
7.3	Ympäristötyö	24
7.4	Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut	24
7.5	Tukipalvelut ja alihankinta	25
7.5.1	Kuljetukset	26
7.5.2	Ateriapalvelut	26
8	Omavalvonnan seuranta	26
8.1	Raportointi	26
8.2	Suunnitelman hyväksyntä	27
8.3	Viestintä	27

YKSIKÖN OMAVALVONTASUUNNITELMAN TIIVISTELMÄ

Yksikön nimi	Vammaispalvelujen lastentalo
Yksikössä tuotetun tai tuotettujen palvelujen sekä asiakaskunnan / kohderyhmän lyhyt kuvaus	<p>Vammaispalvelujen Lastentalo on Helsingin kaupungin vammaispalvelujen alainen ympärivuorokautisen lyhytaikaisen asumisen yksikkö. Lastentalo tarjoaa lyhytaikaista hoitoa, huolenpitoa ja kuntouttavaa tukea helsinkiläisille vammaisille lapsille ja nuorille.</p> <p>Yksikössä järjestetään hoitoa ja tukea tilanteissa, joissa lapsen tai nuoren omaishoitaja tarvitsee lakisääteisiä vapaita tai harkinnanvaraisia lepojaksoja. Lastentalo mahdollistaa perheille jaksamisen ja tukee lapsen tai nuoren itsenäistymistä ja sosiaalisten taitojen vahvistumista turvallisessa ympäristössä.</p>
Omavalvonnan toteuttaminen ja seuranta	Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain tai toiminnan muuttuessa
Yksikön vastuhenkilö ja henkilöstörakenne	<p>Palveluyksikön päällikkö Marjo Laukkanen p. 09 310 51908</p> <p>Henkilöstörakenne:</p> <p>Palveluyksikön päällikkö 1</p> <p>Johtava ohjaaja 1</p> <p>Ohjaaja AMK 2</p> <p>Sairaanhoitaja 2</p> <p>Lähihoitaja 28</p> <p>Hoiva-avustaja 1</p>

SAMMANFATTNING AV ENHETENS PLAN FÖR EGENKONTROLL

Enhetens namn	Funktionshindersservicens Barnhus
Kort beskrivning om enhetens service och klienter / målgrupp	<p>Barnhemmet för funktionshindrade är ett korttidsboende dygnet runt inom ramen för Helsingfors stads funktionshindradetjänster. Barnhemmet erbjuder korttidsvård, omsorg och rehabiliteringsstöd till funktionshindrade barn och unga som bor i Helsingfors.</p> <p>Enheten erbjuder vård och stöd i situationer där den som vårdar ett barn eller en ung person behöver lagstadgade kostnadsfria eller frivilliga viloperioder. Barnhemmet gör det möjligt för familjer att klara sig och stöder barnets eller den unga personens självständighet och stärkande av sociala färdigheter i en trygg miljö.</p>
Egenkontroll och uppföljning	Egenkontrollplanen uppdateras årligen eller när verksamheten förändras.
Enhetens ansvarsperson och personalstruktur	<p>Enhetschef: Marjo Laukkanen, tfn 09 310 51908</p> <p>Personalstruktur: Enhetschef 1 Ledande handledare 1 Handledare (YH) 2 Sjukskötare 2 Närvårdare 28 Vårdassistent 1</p>

1 Palveluntuottaja

1.1. Palvelun kuvaus

Vammaispalvelujen Lastentalo on Helsingin kaupungin vammaispalvelujen alainen ympärivuorokautisen lyhytaikaisen asumisen yksikkö. Lastentalo tarjoaa lyhytaikaista hoitoa, huolenpitoa ja kuntouttavaa tukea helsinkiläisille vammaisille lapsille ja nuorille.

Yksikössä järjestetään hoitoa ja tukea tilanteissa, joissa lapsen tai nuoren omaishoitaja tarvitsee lakisääteisiä vapaita tai harkinnanvaraisia lepojaksoja. Lastentalo mahdollistaa perheille jaksamisen ja tukee lapsen tai nuoren itsenäistymistä ja sosiaalisten taitojen vahvistumista turvallisessa ympäristössä.

Toiminta on ympärivuorokautista, ja jaksojen pituus vaihtelee yksilöllisen tarpeen mukaan. Yksikön asiakaskunta koostuu pääasiassa alle 18-vuotiaista helsinkiläisistä lapsista ja nuorista, joilla on kehitysvamma tai muu toimintakykyä rajoittava pitkäaikaissairaus tai vamma.

Lastentalossa työskentelee moniammatillinen henkilöstö, joka tukee asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia yksilöllisten hoito- ja palvelusuunnitelmien mukaisesti. Työtä ohjaavat vammaispalvelulaki, sosiaalihuoltolaki, lapsen oikeuksien sopimus sekä Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan arvot ja eettiset periaatteet.

1.2. Yksikön tiedot

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Käyntiosoite: Humalistonkatu 4, 00250
Helsinki

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Puhelin: 040-7264270

Vammaispalvelut

Erityisen vaativat vammaispalvelut

Vastuhenkilö:

Vammaispalvelujen Lastentalo

Palveluyksikön päällikkö Marjo Laukkanen

PL 6690

marjo.laukkanen@hel.fi, p. 09 310 51908

00099 Helsingin kaupunki

2 Toimintaperiaatteet ja arvot

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan visio on:

“Luomme helsinkiläisille hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyöllä ja vahvalla osaamisella.”

Helsingin kaupungin yhteiset arvot — asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämielisyys — ohjaavat myös Lastentalon kaikkea toimintaa.

Lastentalon toiminta perustuu lapsen ja perheen yksilöllisiin tarpeisiin, turvalliseen arkeen ja osallisuuden vahvistamiseen. Toimintaa ohjaa lapsen etu ja vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus, jotka ovat keskeisiä arvoja sekä Helsingin kaupungin että vammaispalvelulain mukaisesti.

Lastentalon eettiset toimintaperiaatteet näkyvät arjessa seuraavasti:

Asukaslähtöisyys: Jokainen lapsi ja nuori kohdataan yksilönä. Hoidon ja ohjauksen suunnittelussa huomioidaan asiakkaan ja perheen mielipiteet, voimavarat ja tottumukset.

Yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus: Kaikille asiakkaille tarjotaan tasapuoliset mahdollisuudet osallistua, vaikuttaa ja saada laadukasta tukea.

Turvallisuus: Toiminta on suunnitelmallista ja ammatillisesti toteutettua. Työmenetelmät ja toimintaympäristö tukevat lasten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta.

Ekologisuus: Toiminnassa huomioidaan ympäristövastuullisuus. Jätteet lajitellaan, materiaaleja kierrätetään ja hankinnat suunnitellaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Osallisuus ja osallistuminen: Lapset ja nuoret osallistuvat oman arjen ja toiminnan suunnitteluun yksilöllisten valmiuksiensa mukaisesti. Perheitä kuullaan ja heidän näkemyksensä huomioidaan aktiivisesti.

Taloudellisuus: Palvelut toteutetaan kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti, tukien perheiden arkea ja kaupungin resurssien kestävää käyttöä.

Toiminnan lainmukaisuus varmistetaan noudattamalla voimassa olevaa lainsäädäntöä (mm. sosiaalihuoltolaki, vammaispalvelulaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, työturvallisuuslaki) sekä Helsingin kaupungin ohjeita ja toimialan omavalvontaohjelmaa. Henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutuksiin ja perehdytyksiin, joissa varmistetaan ajantasainen tietämys säädöksistä, ohjeista ja hyvistä käytännöistä.

Lastentalon toiminnan lähtökohtana on lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi, osallisuus ja turvallinen kasvuympäristö, jossa lapsi voi harjoitella uusia taitoja, vahvistaa itsenäisyyttään ja kokea onnistumisen elämyksiä turvallisten ja tuttujen aikuisten tukemana.

Toimintamme perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön ja Helsingin kaupungin ohjeistuksiin. Vammaispalvelujen Lastentalossa noudatamme sosiaalihuollon, vammaispalvelujen ja lapsen oikeuksien keskeisiä säädöksiä, jotka turvaavat palvelujen laadun, asiakkaiden yhdenvertaisuuden ja henkilöstön velvollisuudet.

Huolehdimme siitä, että jokaisella asiakkaalla on oikeus saada tarpeisiinsa vastaavat palvelut oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti. Arvioimme lasten ja nuorten palveluntarvetta yksilöllisesti ja varmistamme, että he saavat tukea tarpeitaan vastaavalla tavalla.

Palveluprosessimme on selkeä ja läpinäkyvä. Asiakas ja hänen perheensä osallistuvat palvelun suunnitteluun ja toteutukseen. Laadimme jokaiselle asiakkaalle henkilökohtaisen toteuttamissuunnitelman, joka ohjaa arjen toimintaa ja tukee lapsen yksilöllisiä tavoitteita.

Kirjaamme rakenteisesti ja tietoturvallisesti sekä pidämme asiakkaiden suunnitelmat ja ajantasaisina. Asiakkaiden tietosuoja ja yksityisyys ovat keskeinen osa päivittäistä työtämme. Kaikki henkilöstön jäsenet perehdytetään kaupungin kirjaamis- ja tietoturvakäytäntöihin. Kaikki asiakastyön kirjaaminen tapahtuu tietojärjestelmä Apottiin.

Lainmukaisuuteen kuuluu myös toiminnan laatu, turvallisuus ja yhdenvertaisuus. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kohdelluksi yksilönä, kunnioitavasti ja tasavertaisesti. Huolehdimme siitä, että ympäristö ja palvelut ovat esteettömiä ja saavutettavia, ja että lapsen osallistuminen toteutuu hänen kykyjensä ja toiveidensa mukaisesti. Näin varmistamme, että toimintamme täyttää sekä lakien että Helsingin kaupungin eettiset ja laadulliset vaatimukset.

3 Riskien hallinta

Lastentalossa riskienhallinta on osa päivittäistä johtamista ja arjen työtä. Riskienhallinnan tavoitteena on turvata lasten ja nuorten hyvinvointi, henkilöstön turvallinen työympäristö sekä palvelun jatkuvuus kaikissa tilanteissa. Riskienhallinnalla ennakoidaan, tunnistetaan ja ehkäistään toiminnan kannalta merkittäviä riskejä.

Keskeisiä riskejä voivat olla esimerkiksi asiakkaiden turvallisuuteen, henkilöstön jaksamiseen, toimintaympäristön teknisiin järjestelmiin tai tietoturvaan liittyvät tilanteet. Kaikista poikkeamista ja läheltä piti -tilanteista raportoidaan ja ne käsitellään yksikön yhteisissä palavereissa, jotta voimme kehittää toimintaamme jatkuvasti.

3.1 Työturvallisuus

Työturvallisuuden perustana on laadukas vaarojen arviointi ja sen jatkuva ylläpito. Lastentalossa arvioimme työympäristöön ja tehtäviin liittyvät vaarat vuosittain Työsuojelupakki-järjestelmässä. Vaarojen arviointi toteutetaan yhteistyössä henkilöstön ja esihenkilöiden kanssa, ja sen tulokset käydään läpi työpaikkakokouksissa.

Yleisimmät tunnistetut työturvallisuusriskit liittyvät vuorotyöhön, mahdollisiin haastaviin asiakastilanteisiin sekä ääniympäristöön. Näitä ehkäistään muun muassa henkilöstön riittävällä määrällä, koulutuksella (esim. AVEKKI-menetelmät, haastavat vuorovaikutustilanteet), työtilojen akustisilla ratkaisuilla sekä työvuorosunnittelulla, joka tukee työntekijöiden palautumista.

Turvallisuusriskejä ehkäistään myös teknisin keinoin, kuten turvapainikkeilla, kulunvalvonnalla ja tilojen hälytysjärjestelmillä. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan vaaroista tai läheltä piti -tilanteista, ja ilmoitukset käsitellään yhteisesti HaiPro- ja Työsuojelupakki-järjestelmien kautta.

Tapahtuneista riskeistä tai tapaturmista tehdään tarvittaessa työsuojeluilmoitus, ja niistä sovitaan korjaavat toimet. Toteutuneista vaaratilanteista opitaan: arvioimme toimintaa ja päivitämme ohjeistuksia tarpeen mukaan. Työturvallisuus on osa perehdytysohjelmaa, ja jokainen työntekijä on velvollinen noudattamaan yksikön turvallisuusohjeita ja työturvallisuuslakia.

3.2 Varautuminen ja valmius

Lastentalossa varaudumme ennakolta erilaisiin poikkeustilanteisiin, jotta asiakkaiden hoito ja turvallisuus voidaan taata kaikissa olosuhteissa. Toiminta pohjautuu Helsingin kaupungin valmius- ja turvallisuusohjeisiin.

Yksikössä on laadittu palo- ja pelastussuunnitelma, jota päivitetään vuosittain. Henkilöstö osallistuu säännöllisesti palo-, poistumis- ja turvallisuusharjoituksiin. Poistumisreitit pidetään esteettöminä ja turvallisuusohjeet näkyvillä kaikissa tiloissa.

Olemme varautuneet lyhytaikaisiin sähkö- ja vesikatkoksiin sekä muihin arjen häiriöihin. Yksikössä on varastossa riittävästi kuivamuonaa, vettä, hygieniatarvikkeita ja taskuvaloja, jotta toimintaa voidaan jatkaa myös häiriötilanteissa. Henkilöstöllä on käytössä ohjeistus 72 tunnin omavaraisuuteen ja toimintamallit poikkeustilanteissa.

Varautumisen näkökulmasta huolehdimme myös henkilöstön osaamisesta. Uusille työntekijöille annetaan perehdytyksen yhteydessä koulutus turvallisuusohjeista ja kriisitilanteiden toimintaohjeista. Toimintaohjeet tarkistetaan ja kerrataan vuosittain yhteisissä harjoituksissa.

Poikkeustilanteissa toimimme yhteistyössä pelastuslaitoksen, kaupungin turvallisuusyksikön ja muiden viranomaisten kanssa. Turvallisuuteen liittyvistä havainnoista raportoidaan välittömästi esihenkilölle.

3.3 Tietosuoja, tietoturva ja tietosuoja-asetusten mukaisen osoitusvelvollisuuden toteuttaminen

Lastentalossa henkilötietoja käsitellään huolellisesti ja lainmukaisesti. Tietosuojan ja tietoturvan tavoitteena on varmistaa asiakkaiden yksityisyys ja henkilöstön toiminnan luotettavuus.

Kaikki työntekijät perehdytetään Helsingin kaupungin tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöihin työsuhteen alussa. Perehdytykseen sisältyy ohjeistus asiakas- ja potilastietojen käsittelystä, kirjaamisesta, salassapidosta sekä sähköisen tiedon turvallisesta käsittelystä. Henkilöstö sitoutuu salassapitosäännöksiin ja noudattaa tietojen käsittelyssä ”tarpeellisuusperiaatetta”. Jokainen työntekijä suorittaa DigiABC tietojen käsittely- ja tietoturvakoulutuksen osana perehdytystään.

Yksikössä käytettävät rekisterit, kuten sosiaalihuollon asiakasrekisterit, ovat kaupungin ylläpitämiä. Asiakkaille kerrotaan tietosuojasta ja siitä, miten heidän tietojensa käsitellään. Henkilöstö hyödyntää sähköisiä järjestelmiä turvallisesti kaupungin tietoverkon kautta, ja tietojen käyttöä seurataan.

Tietoturvapoikkeamat käsitellään viipymättä, ja niistä ilmoitetaan kaupungin tietoturveysyksikölle. Tarvittaessa tehdään myös tietosuojailmoitus valvontaviranomaiselle.

Tietosuojavastaavan ja kaupungin tietoturveysyhteystietojen yhteystiedot ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla.

Sähköinen viestintä, asiakirjojen tallennus ja tietojen jakaminen tapahtuvat kaupungin turvallisten järjestelmien kautta. Henkilöstö koulutetaan säännöllisesti, jotta tietosuojaosaaminen pysyy ajantasaisena.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietosuojavastuuhenkilöiden yhteissähköposti sote.tietosuoja@hel.fi

Helsingin kaupungin tietosuojavastaavan yhteystiedot:
Tietosuojavastaava
Kaupunginkanslia

Hallinto-osasto
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
tietosuoja(a)hel.fi

4 Asiakas- ja potilasturvallisuus

Asiakas- ja potilasturvallisuus on Lastentalon toiminnan perusta. Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus turvalliseen hoitoon, yksilölliseen kohteluun ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen.

Turvallisuus syntyy osaavasta henkilöstöstä, ennakoivasta työotteesta ja avoimesta toimintakulttuurista. Kaikessa toiminnassa huomioimme lapsen yksilölliset tarpeet ja toimintakyvyn. Suunnittelemme hoidon ja ohjauksen yhdessä lapsen, hänen huoltajiensa ja muun verkoston kanssa.

Asiakas- ja potilasturvallisuutta kehitetään jatkuvasti:

- Henkilöstö osallistuu säännöllisesti koulutuksiin ja työnohjaukseen.
- Kaikki poikkeamat, läheltä piti -tilanteet ja vaaratapahtumat kirjataan HaiPro-järjestelmään ja käsitellään yhdessä.
- Turvallisuuskäytännöt, lääkehoito, hygienia ja riskienhallinta käydään läpi vuosittain omavalvontakierroksilla.

Asiakkaiden ja huoltajien palautteet otetaan vakavasti ja niitä hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Tavoitteenamme on avoin ja oppiva turvallisuuskulttuuri, jossa virheistä opitaan ja hyvää käytäntöä jaetaan.

4.1 Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista

Lastentalossa ylläpidämme avointa ja oppivaa turvallisuuskulttuuria, jossa jokainen työntekijä on aktiivinen toiminnan laadun, turvallisuuden ja asiakkaiden hyvinvoinnin kehittäjä. Turvallisuus perustuu siihen, että epäkohdista ja vaaratilanteista uskalletaan puhua avoimesti ja niistä ilmoitetaan matalalla kynnyksellä.

Ilmoitusvelvollisuus ei ole vain hallinnollinen ja juridinen velvoite, vaan osa ammatillista vastuuta ja yhteistä työtapaa. Henkilöstöä rohkaistaan kertomaan havainnoistaan ja kehittämisideoistaan ilman pelkoa seuraamuksista. Ilmoittaminen nähdään keinona oppia ja parantaa toimintaa – ei syyllistämisenä.

Ilmoitus tehdään ensisijaisesti yksikön esihenkilölle tai tarvittaessa suoraan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sisäiseen ilmoituskanavaan. Käytössä ovat HaiPro-, SPro- ja Työsuojelupakki-järjestelmät, joiden avulla ilmoitukset kirjataan ja käsitellään järjestelmällisesti.

Lastentalossa on selkeä kokousrakenne, joka tukee systemaattista turvallisuustyötä:

Asiantuntijatiimi (päällikkö, johtava ohjaaja, AMK-ohjaajat ja sairaanhoitajat) kokoontuvat viikoittain käsittelemään turvallisuuteen, laatuun ja asiakastyöhön liittyviä asioita.

Koko henkilöstö kokoontuu viikoittain yhteiseen viikkokokoukseen, jossa turvallisuushavainnot, palautteet ja kehittämistarpeet käydään läpi yhdessä. Kehittämiskohteita ja uusia toimintamalleja suunnitellaan viikkokokouksissa ja niiden muistiot ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla ja niiden säännöllisen lukemiseen kannustetaan ja ohjataan.

Yksikkökokouksia järjestetään kerran kuuden viikon työjakson, jossa käsitellään päällikön ja johtavan ohjaajan johdolla ajankohtaisia asioita sekä kehitetään turvallisuuskulttuuria. Muistiot ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla ja niiden säännöllisen lukemiseen kannustetaan ja ohjataan.

Tiimikokouksia järjestetään myös kerran kuuden viikon työjakson aikana, jolloin jokaisen ryhmäkodin tiimi kokoontuu käsittelemään sen ryhmäkodin asiakkaiden asioita. Muistiot ovat kaikkien työntekijöiden saatavilla ja niiden säännöllisen lukemiseen kannustetaan ja ohjataan.

Kehittämispäivät järjestetään kaksi kertaa vuodessa, jolloin tarkastellaan laajemmin toimintaa ja päivitetään käytäntöjä ilmoitusten ja havaintojen pohjalta. Kehittämispäiville osallistuminen mahdollistetaan jokaiselle kokoaikaiselle ja vakituiselle työssä olevalle työntekijälle.

Tavoitteena on varmistaa, että jokainen työntekijä tietää oman vastuunsa turvallisuuden ylläpitämisessä ja että ilmoituksista seuraa aina oppimista ja kehittämistä.

4.1.1 Epäkohtien ja vaaratapahtumien tunnistaminen ja niistä ilmoittaminen

Epäkohtia ja vaaratapahtumia havainnoi jokainen työntekijä osana päivittäistä työtään. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa kaikista tilanteista, joissa asiakkaan tai työntekijän turvallisuus, oikeudet tai hyvinvointi voivat vaarantua.

Epäkohtia voivat olla esimerkiksi:

- poikkeamat hoito-, lääke- tai turvallisuuskäytännöissä
- puutteet hygieniassa, tilaturvallisuudessa tai välineistössä
- epäasiallinen käytös tai kohtelu
- asiakkaiden väliset ristiriitatilanteet tai vahinkotilanteet
- tietosuojan tai tiedonkulkuun liittyvät virheet

Ilmoitus tehdään joko HaiPro- tai Työsuojelupakki-järjestelmien kautta tai tarvittaessa suoraan esihenkilölle. Palveluyksikön päällikkö ja johtava ohjaaja tukevat ja auttavat henkilöstöä ilmoituksen tekemisessä ja huolehtivat siitä, että tilanne kirjataan asianmukaisesti.

Tavoitteena on varmistaa, että kaikki poikkeamat ja läheltä piti -tilanteet tulevat esiin ja että niihin reagoidaan oikea-aikaisesti. Ilmoittaminen on osa laadunhallintaa ja työn kehittämistä, ei yksilöiden arviointia.

4.1.2 Epäkohtien ja vaaratapahtumien käsittely ja raportointi

Ilmoitusten käsittely aloitetaan tarvittaessa heti, erityisesti vakavissa tai kiireellisissä tilanteissa. Muut ilmoitukset käsitellään viimeistään seuraavassa asiantuntijatiimin ja henkilöstön viikkokokouksissa. Viikkokokouksessa käydään läpi kaikki avoimet ja uudet ilmoitukset. Keskustelun pohjalta sovitaan konkreettisista toimenpiteistä, kuten ohjeistusten päivittämisestä, työmenetelmien muuttamisesta, lisäkoulutuksista tai työympäristön kehittämisestä.

Asiantuntijatiimi selvittää, ennen yhteistä käsittelyä viikkokokouksessa, ilmoitusten taustat esimerkiksi asiakaskirjauksista tai tilanteesta olleiden havaintoja ja muita dokumentteja hyödyntäen. Käsittelyssä keskitytään ymmärtämään tapahtumien kulku, tunnistamaan juurisyyt ja sopimaan konkreettisista kehittämistoimista.

Kokouksissa päätetään tarvittavista jatkotoimista, kuten:

- lisäpohdintaa tai kohdennetun koulutuksen järjestämisestä
- henkilöstöresurssien ja työnjaon tarkistamisesta
- työ- tai turvallisuuskäytäntöjen päivittämisestä
- uusien toimintamallien tai kehittämissuunnitelmien laatimisesta

Käsittely on aina ratkaisukeskeistä ja oppimiseen tähtäävää. Tavoitteena on, että jokaisesta läheltä piti -tilanteesta tai virheestä opitaan ja tieto hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Tällä toimintamallilla varmistamme, että Lastentalossa vallitsee avoin, oppiva ja vastuullinen turvallisuuskulttuuri, jossa ilmoittaminen, käsittely ja kehittäminen muodostavat jatkuvan oppimisen kokonaisuuden.

Tavoitteena on, että jokaisesta läheltä piti -tilanteesta ja virheestä opitaan. Tieto hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja henkilöstön yhteisessä kehittämistyössä, jotta vastaavat tilanteet voidaan jatkossa ehkäistä ennakoivasti.

	Käsittelyfoorumi	Käsittelyn tiheys	Vastuuhenkilö
HaiPro	Asiantuntijatiimi, Viikkokokous Kootusti yksikkökokoukset ja kehittämisspäivät	Viikoittain, tarvittaessa heti	Palveluyksikön päällikkö
SPro	Asiantuntijatiimi, viikkokokous, asianosaiset	heti	Palveluyksikön päällikkö
Työsuojelupakki	Asiantuntijatiimi, Viikkokokous	viikoittain, tarvittaessa heti	Palveluyksikön päällikkö

4.2 Vakavien vaaratapahtumien selvittely

Vakavat vaaratilanteet käsitellään Lastentalossa aina viivytyksettä ja järjestelmällisesti. Tavoitteenamme on turvata asiakkaiden ja henkilöstön hyvinvointi, selvittää tapahtumien taustat ja ehkäistä vastaavien tilanteiden toistuminen.

Kun vakava vaaratilanne tapahtuu, siitä ilmoitetaan välittömästi esihenkilölle. Palveluyksikön päällikkö ja johtava ohjaaja vastaavat siitä, että tilanteeseen reagoidaan heti ja tarvittavat turvatoimet toteutetaan. Asiakkaan ja työntekijän turvallisuus varmistetaan ensisijaisesti, ja tarvittaessa otetaan yhteys pelastuslaitokseen, poliisiin, terveydenhuoltoon tai muihin viranomaisiin.

Tapahtumasta tehdään aina kirjallinen ilmoitus HaiPro- tai Työsuojelupakki-järjestelmään. Päällikkö käynnistää selvitystyön yhdessä asiantuntijatiimin (johtava ohjaaja, sairaanhoitaja, AMK-ohjaajat) kanssa. Selvityksessä kootaan tapahtumaan liittyvät tiedot, tarkastellaan asiakaskirjauksia ja kuullaan tilanteessa mukana olleita työntekijöitä.

Tilanteiden jälkiselvittelyssä hyödynnetään **HETIpurku-menetelmää**, johon henkilöstöä koulutetaan. Tavoitteena on noin 50 % kattavuus, jolloin jokaiseen työvuoroon voidaan suunnitella purkumenetelmään perehtynyt henkilö. Menetelmä tukee tapahtuman jälkeistä yhteistä käsittelyä ja auttaa purkamaan kuormittavia tilanteita turvallisesti ja rakentavasti. HETIpurku toteutetaan mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen, ja sen avulla tuetaan henkilöstön palautumista ja työssäjaksamista. Yksikön johtava ohjaaja on koulutettu vakavien vaaratapahtumien purkumenetelmään ja tilanne käydään viimeistään hänen toimestaan läpi seuraavana arkipäivänä.

Vakavien vaaratilanteiden yhteydessä henkilöstölle tarjotaan aina mahdollisuus keskusteluun ja tukeen. Tarvittaessa työntekijä ohjataan **työterveyshuollon** palveluihin, ja **työpsykologin tuki** sekä **työnohjaus** voidaan järjestää yksilö- tai ryhmämuotoisesti tarpeen mukaan.

Tilanteet käydään aina läpi myös asiakkaiden ja heidän perheidensä kanssa. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus keskusteluun ja jälkipurkuun joko puhelimitse tai tapaamisessa, jossa käydään yhdessä läpi tapahtuma, sen vaikutukset ja sovitut jatkotoimet.

Tilanteen käsittely toteutetaan myös lasten ja nuorten kanssa heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti. Käytämme apuna heidän omia **kommunikointikeinojaan**, kuten **PCS-kuvia, tukiviittomia, kuvakortteja tai muita yksilöllisiä apuvälineitä**, jotta lapsi tai nuori ymmärtää tapahtuneen ja voi ilmaista omia tunteitaan ja kokemuksiaan. Tavoitteena on palauttaa turvallisuuden tunne ja tukea lapsen osallisuutta tilanteen käsittelyssä.

Lastentalon henkilöstö on **AVEKKI-koulutettua**, ja koulutus kerrataan vuosittain osana turvallisuuskulttuurin ylläpitoa. AVEKKI-menetelmä tukee henkilöstön osaamista haastavien tilanteiden ennakoinnissa, turvallisessa toiminnassa ja tilanteiden hallinnassa.

Vakavan vaaratilanteen käsittely aloitetaan tarvittaessa heti, mutta viimeistään seuraavassa asiantuntijatiimin tai henkilöstön viikkokokouksessa. Kokouksessa arvioidaan tilanne kokonaisuutena ja sovitaan jatkotoimenpiteistä, kuten ohjeiden tarkistamisesta, lisäkoulutuksista tai työympäristön kehittämisestä.

Tarvittaessa tapahtumasta laaditaan kirjallinen raportti ja ilmoitus tehdään kaupungin turvallisuusyksikölle tai muille viranomaisille.

Vakavien vaaratilanteiden käsittely on osa jatkuvaa oppimista ja yhteistä kehittämistä. Tapahtumat käydään myöhemmin läpi myös yksikön kehittämissäpäivissä, joissa arvioidaan, mitä toimintamalleja tai tukikeinoja voidaan vahvistaa. Näin varmistamme, että jokaisesta vakavasta tilanteesta opitaan, ja että yksikön turvallisuuskulttuuri kehittyy ja vahvistuu jatkuvasti.

4.3 Asiakkaiden ja potilaiden hyvinvoinnista, terveydestä ja arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Lastentalossa lasten ja nuorten hyvinvointi on kaiken toiminnan lähtökohta. Tavoitteenamme on tarjota turvallinen, lämmin ja kuntouttava ympäristö, jossa jokainen lapsi voi kehittyä, osallistua ja saada tukea omien tavoitteidensa saavuttamiseen.

Hyvinvointi tarkoittaa meillä kokonaisuutta, jossa lapsen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus toteutuvat. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan yksilöllinen palvelu- ja hoitosuunnitelma yhdessä lapsen, hänen huoltajiansa ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Arki on kasvatuksellista, kuntouttavaa ja osallisuutta vahvistavaa. Päivittäisessä toiminnassa huolehditaan terveellisestä ravitsemuksesta, riittävästä levosta ja unesta, liikunnasta, ulkoilusta ja virkistävästä tekemisestä. Lapsia tuetaan vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjoittelussa, sekä oman toiminnan ja arjen taitojen hallinnassa.

Yhteistyö perheiden kanssa on keskeistä lapsen hyvinvoinnin ja terveyden tukemisessa. Huoltajia informoidaan aktiivisesti lapsen voinnista ja arjen sujumisesta, ja heidän näkemyksensä huomioidaan päätöksenteossa.

4.3.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on osa jokaisen työntekijän päivittäistä tehtävää. Toimimme lapsilähtöisesti, yksilölliset tarpeet ja voimavarat huomioiden.

Tuemme lasten perustarpeita, turvallisuuden tunnetta ja tervettä kasvua. Henkilöstö seuraa lasten vointia ja jaksamista jatkuvasti, ja mahdollisiin muutoksiin reagoidaan nopeasti. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja osallistua itseään koskevien asioiden käsittelyyn kehitystasonsa mukaisesti.

Toimimme yhteistyössä perheiden, koulujen, varhaiskasvatuksen, kuntoutuspalvelujen ja muiden verkostojen kanssa, jotta lapsen hyvinvointia tuetaan johdonmukaisesti kaikissa ympäristöissä.

Jos lapsi sairastuu jakson aikana, huoltajia informoidaan viipymättä ja **jakso keskeytetään**, jotta tartuntojen leviäminen muihin asiakkaisiin estetään. Näin suojataan sekä muita lapsia että henkilöstöä ja turvataan yksikön toiminnan jatkuvuus.

Akuuteissa sairastumistilanteissa lastentalon henkilökunta voi konsultoida terveydenhuoltoa päivystysavun kautta numerosta 116 117 tai hätätilanteissa soittaa 112. Mikäli lapsi tarvitsee välitöntä terveydenhuoltoa lastentalon henkilökunta saattaa lapsen sairaalaan ja on hänen seuranaan siihen saakka, että huoltaja pääsee paikalle. Näin varmistamme lapsen turvallisuuden ja jatkuvan tuen myös äkillisissä tilanteissa.

Kiireettömän terveydenhuollon sekä perussairauksien hoidosta ja seurannasta vastaavat ensisijaisesti kodit. Tuemme kuitenkin koteja esimerkiksi erilaisia mittauksia tai seurantoja tarvittaessa tehden (pituus, paino, verenpaine) sekä osallistumme perheen niin toivoessa myös kiireettömille terveydenhuollon käynneille yhdessä vanhempien kanssa.

Ravitsemus on keskeinen osa lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia. Tarjoamme ravitsemussuositusten mukaista, terveellistä ja monipuolista ruokaa, joka tukee lasten jaksamista ja terveyttä.

Ruokailuhetket ovat kasvatuksellisia ja yhteisöllisiä tilanteita, joissa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja, itsenäisyyttä ja toisten huomioimista. Ruokailu tapahtuu rauhallisessa ilmapiirissä, jossa lapsia rohkaistaan maistelemaan uusia makuja, mutta heidän mieltymyksensä ja tottumuksensa huomioidaan.

Erytysruokavaliot toteutetaan aina lääkärintodistuksella. Näin varmistamme, että ruokavalio tukee lapsen terveyttä, kasvua ja kehitystä ravitsemuksellisesti tasapainoisesti. Erytysruokavaliot suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä huoltajien, ravitsemuspalveluiden ja tarvittaessa terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.

Henkilöstö huolehtii turvallisuudesta ruokailutilanteissa, esimerkiksi tukehtumisriskien ehkäisystä ja annostelun yksilöllisyydestä.

Yhteistyö kotien kanssa on tärkeää ruokailuun liittyvissä asioissa. Keskustelemme huoltajien kanssa lasten ruokailutottumuksista, mieltymyksistä ja mahdollisista rajoituksista. Perheiden näkemyksiä ja toiveita kuunnellaan, ja ravitsemukseen liittyviä ratkaisuja tehdään yhdessä.

4.3.2 Tartuntatauti- ja infektioiden ennaltaehkäisy sekä hygieniakäytännöt

Tartuntatauti- ja infektioiden ehkäisy ja hyvä hygienia ovat olennainen osa turvallista arkea ja asiakkaiden sekä henkilöstön hyvinvointia. Noudatamme Helsingin kaupungin ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen ohjeita tartuntatauti- ja infektioiden ehkäisyssä.

Henkilöstö huolehtii käsihygieniasta, suojainten asianmukaisesta käytöstä ja siivouskäytäntöjen noudattamisesta. Asiakkaita ohjataan käsienpesuun ja hyvään yskimishygeniaan heidän kehitystasonsa mukaisesti.

Sairastumistilanteissa arvioidaan tilanne yksilöllisesti. Jos kyseessä on tartuntariski, **jakso keskeytetään** ja lapsi siirtyy kotiin toipumaan. Näin ehkäistään tartuntojen leviämistä ja turvataan kaikkien turvallisuus.

Yksikössä on selkeät hygieniaohjeet, käsidesipisteet ja jätteiden lajitteluratkaisut. Työvaatteet ja liinavaatteet vaihdetaan säännöllisesti, ja huolehdimme tekstiilien asianmukaisesta pesusta ja säilytyksestä.

Henkilöstö saa säännöllistä hygienia- ja infektioiden torjuntakoulutusta. Mahdollisista epidemioista tiedotetaan kaupungin ohjeiden mukaisesti huoltajille, ja tilanteet käsitellään lasten kanssa heidän ymmärrystasonsa ja kommunikointikeinojensa mukaisesti.

Tavoitteemme on ennaltaehkäistä sairastumisia, tukea lasten terveyttä ja luoda turvallinen, puhdas ja hyvinvoiva elinympäristö kaikille Lastentalon lapsille, nuorille ja työntekijöille.

4.4 Lääkehoito

4.4.1 Lääkehoitosuunnitelma ja lääkehoidon toteuttaminen

Vammaispalveluilla on yhteinen **lääkehoitosuunnitelma**, joka perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön ja Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ohjeisiin. Yhteisen suunnitelman liitteeksi laaditaan **yksikkökohtainen lääkehoidon toimintamallien kuvaus**, jossa tarkennetaan Lastentalon omat käytännöt ja vastuut lääkehoidon toteuttamisessa. Lastentalon lääkehoitoa toteutetaan lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Lääkehoitosuunnitelman lukee ja siihen perehtyy jokainen yksikön työntekijä.

Lastentalon lääkehoito toteutetaan turvallisesti ja suunnitelmallisesti yhteistyössä lasten, huoltajien ja terveydenhuollon kanssa. Lääkehoitoa toteuttavat vain koulutetut ja lääkeluvan suorittaneet työntekijät.

Yksikön lääkehoidon kokonaisturvallisuudesta vastaavat sairaanhoitajat yhdessä palveluyksikön päällikön kanssa. He varmistavat, että lääkehoitoa koskevat ohjeet, säilytys, seuranta ja kirjaaminen toteutuvat suunnitelman mukaisesti.

Lääkehoitolupien suorittamisesta vastaavat yksikön sairaanhoitajat. He vastaavat myös henkilöstön lääkehoidon perehdytyksestä sekä lääketurvallisuuteen liittyvien HaiPro-ilmoitusten käsittelystä ja osallistuvat kehittämistoimenpiteiden suunnitteluun aktiivisesti. Lääkehoitoon liittyvät poikkeamat ja läheltä piti -tilanteet käsitellään avoimesti ja niistä opitaan osana yksikön turvallisuuskulttuuria.

Lastentalon lasten **reseptien uusimisesta ja lääkkeiden hankinnasta vastaavat huoltajat.** He huolehtivat, että lapsen lääkkeet ja ajantasainen lääkityslista toimitetaan yksikköön hoitojakson alussa.

Lastentalo tekee **yhteistyötä lähellä sijaitsevan Yliopiston apteekin** kanssa. Apteekista hankitaan tarvittaessa PEG-ravitsemukseen liittyviä valmisteita, lisäravinteita sekä muita akuutteja lääkehankintoja.

Lääkehoidon toteutuksessa noudatetaan aseptisia periaatteita. **Lääkehoidon välineet sekä muut esimerkiksi aseptiikkaan liittyvät tarvikkeet hankitaan HUS Valtin kautta**, jolloin varmistetaan välineiden turvallisuus, jäljitettävyys ja ohjeiden mukaisuus.

Sairanhoitajat huolehtivat yksikön lääkehuoneen säännöllisestä siivouksesta sekä ohjeiden ajantasaisuudesta sekä seuraavat lääkejääkaappien lämpötiloja.

4.4.2 Rajattu lääkevarasto

Lastentalossa ei ole omaa lääkevarastoa. Asiakkaat tulevat jaksolle mukanaan **kotoa tuodut lääkkeet ja ajantasainen lääkityslista**, joka toimitetaan henkilökunnalle jakson alussa. Lääkityslista tulee olla ajan tasalla ja vahvistettu lapsen hoitavan tahon tai huoltajan toimesta ennen jakson alkua. Myös tarvittavat lääkkeet, kuten kipu-, särky- ja kuumelääkkeet tuodaan mukana jaksolle ja niistä tulee olla lääkärin määräys. Lastentalossa toteutetaan vain lääkärin määräämää lääkehoitoa.

Lääkkeet säilytetään lukitussa lääkekaapissa, johon on pääsy vain lääkehoitoon koulutetuilla ja lääkeluvan suorittaneilla työntekijöillä. Jokaisella asiakkaalla on oma, nimikoitu säilytyspaikka, jossa hänen henkilökohtaisia lääkkeitään säilytetään jakson ajan. Jakson päätyttyä lääkkeet pakataan mukaan kotiin.

Lääkkeen antamisen yhteydessä varmistetaan aina lääkkeen oikeellisuus (oikea lääke, oikea annos, oikea asiakas, oikea antotapa ja oikea aika). Kaikista lääkehoitotapahtumista tehdään asianmukaiset merkinnät asiakasasiakirjoihin.

Mahdolliset poikkeamat tai virhetilanteet kirjataan **HaiPro-järjestelmään**, ja ne käsitellään yhdessä yksikön sairaanhoitajien ja esihenkilön kanssa. Tavoitteena on varmistaa lääkehoidon turvallisuus ja oppia jokaisesta tilanteesta.

Lääkehoidon toteutus on osa Lastentalon kokonaisvaltaista turvallisuus- ja omavalvontatyötä. Lääkkeiden käsittelyssä noudatetaan huolellisuutta, aseptisia periaatteita ja Helsingin kaupungin vammaispalvelujen yhteistä lääkehoitosuunnitelmaa.

4.5 Laite ja tarviketurvallisuus

Lastentalossa laiteturvallisuus on osa asiakas- ja potilasturvallisuutta. Laitteiden asianmukainen käyttö, ylläpito ja henkilöstön osaaminen varmistavat, että kaikki lääkinnälliset laitteet tukevat turvallista hoitoa ja arjen toimintaa.

Yksikössä **ei säilytetä lääkinnällisiä laitteita varastomaisesti**, vaan käytössä on vain toiminnassa tarvittavat välineet, kuten verenpainemittarit, kuumemittarit, nostolaitteet ja PEG-ravitsemukseen liittyvät välineet.

Lääkinnällisten laitteiden käyttökunnosta ja turvallisuudesta vastaavat kaikki työntekijät omassa työssään, ja kokonaisvastuu laitteiden käytön asianmukaisuudesta, perehdytyksestä ja laitteiden kunnossapidosta on **yksikön sairaanhoitajilla**.

Lääkinnällisten laitteiden huolloista ja teknisestä kunnossapidosta vastaa **yksikön sairaanhoitaja yhteistyössä HUSin kanssa**, joka tuottaa määräaikaishuollot ja tarvittavat kalibroinnit.

Loppuvuoden 2025 aikana Lastentalossa otetaan käyttöön **digitaaliset laitepassit**, joiden avulla seurataan ja dokumentoidaan henkilöstön osaaminen eri lääkinnällisten laitteiden käytössä. Laitepassit liitetään osaksi vammaispalveluiden yhteistä laiteturvallisuuden hallintaa

Lisäksi Lastentalossa käytössä oleva **lääkintälaiterekisteri on Medusa**, johon kaikki laitteet ja niiden huoltotiedot kirjataan. Medusan avulla varmistetaan laitteiden jäljitettävyyden, huoltohistorian ja käytön turvallisuuden.

Tavoitteenamme on varmistaa, että kaikki lääkinnälliset laitteet ovat turvallisia, toimintakuntoisia ja että henkilöstö hallitsee niiden käytön asianmukaisesti. Laitepassit ja Medusa-järjestelmä tukevat jatkuvaa oppimista, seurantaa ja laadukasta, turvallista palvelua Lastentalossa.

Työyksikön nimetty vastuuhenkilö: Sairaanhoitaja Pihla Kontusalmi

Lisätiedot sote.laitetiimi@hel.fi

5 Asiakkaan asema, oikeudet ja oikeusturva

Lastentalon toiminnan perustana ovat ihmisarvo, yhdenvertaisuus ja lapsen oikeus tulla kuulluksi ja kohdelluksi yksilönä. Asiakkaan aseman, oikeuksien ja oikeusturvan varmistaminen on osa jokapäiväistä toimintaamme – se näkyy arjen kohtaamisissa, päätöksenteossa ja kaikessa lapsen tukemisessa.

Toimintamme pohjautuu Suomen lainsäädäntöön, sosiaalihuollon asiakaslakiin, vammaispalvelulakiin sekä **YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen**, joka on osa Suomen oikeusjärjestystä. Sopimuksen keskeisiä periaatteita ovat:

- **Lapsen oikeus yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen** – kaikki lapset ovat samanarvoisia riippumatta taustasta, terveydentilasta tai toimintakyvystä.
- **Lapsen etu ensisijaisena periaatteena** kaikessa päätöksenteossa. Jokainen ratkaisu arvioidaan sen perusteella, mikä parhaiten tukee lapsen hyvinvointia, turvallisuutta ja kehitystä.
- **Oikeus elämään, kehitykseen ja hyvinvointiin**, joka tarkoittaa, että lapsella on oikeus saada tarvitsemansa tuki ja palvelut kasvaakseen ja osallistuakseen omassa yhteisössään.
- **Oikeus tulla kuulluksi ja osallistua** itseään koskeviin asioihin. Lapsen mielipide selvitetään hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti ja otetaan huomioon päätöksenteossa.

Näitä periaatteita sovelletaan kaikessa Lastentalon toiminnassa. Tavoitteenamme on vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta, turvata heidän oikeutensa ja varmistaa, että jokainen lapsi saa yksilöllistä ja arvostavaa kohtelua.

5.1 Palveluihin hakeutuminen ja palveluiden saatavuuden määrääjät

Lastentalon palveluihin hakeudutaan Helsingin kaupungin vammaispalvelujen kautta. Lyhytaikainen huolenpito on sosiaalihuollon palvelu, jonka tarpeen arvioi lapsen sosiaalityöntekijä tai palveluohjaaja yhteistyössä perheen kanssa.

Palveluun hakeutuminen tapahtuu siten, että huoltaja on yhteydessä lapsen omaan sosiaalityöntekijään. Sosiaalityöntekijä arvioi lapsen palveluntarvetta huomioiden lapsen vamman tai sairauden aiheuttaman tuen tarpeen, perheen tilanteen sekä lapsen edun. Palveluntarpeen arviointi toteutetaan yhteistyössä perheen ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Lastentalo toimii osana Helsingin kaupungin palvelukokonaisuutta eikä tee palvelupäätöksiä. Palvelupäätökset tehdään vammaispalveluissa, ja niiden perusteella sovitaan jaksojen toteutuksesta ja aikataulusta yhteistyössä yksikön, perheen ja sosiaalityöntekijän kanssa.

Hoitoon ja palveluun pääsyä koskevat lakisääteiset määrääjät perustuvat sosiaalihuoltolakiin. Palvelutarpeen arviointi käynnistyy ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään laissa säädettyssä määrääjässä. Lastentalossa seurataan jaksojen toteutumista ja käytettävyyttä yhteistyössä vammaispalvelujen kanssa, jotta palvelupäätösten mukaiset jaksot voidaan järjestää sovitusti.

Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä vammaispalvelujen, perheiden ja sosiaalityöntekijöiden kanssa palveluiden saatavuuden turvaamiseksi. Mahdollisista muutoksista tai viivästyksistä tiedotetaan viipymättä ja etsitään yhdessä ratkaisuja lapsen ja perheen tilanteen huomioiden.

5.2 Asiakkaan ja potilaan hoidon suunnittelu

Lastentalossa lapsen hoito ja palvelu perustuvat yksilölliseen palvelun tarpeen arviointiin, jonka tekee vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä tai palveluohjaaja yhteistyössä perheen kanssa. Arvioinnissa huomioidaan lapsen toimintakyky, tuen tarve, voimavarat, elämäntilanne sekä perheen näkemykset.

Hoidon ja palvelun suunnittelu toteutetaan yhteistyössä lapsen, huoltajien, sosiaalityöntekijän ja Lastentalon henkilöstön kanssa. Jakson tavoitteet ja sisältö perustuvat tehtyyn palvelupäätökseen sekä lapsen yksilöllisiin tarpeisiin, joiden pohjalta tehdään palveluiden toteuttamisen suunnitelma. Toteuttamissuunnitelmassa arvioidaan millaisin keinoin lapsen kasvua ja kehitystä voidaan tukea parhaalla mahdollisella tavalla hänen itsemääräämiskykyään tukien ja vahvistaen.

Suunnitelmat laaditaan lapsen ikä- ja kehitystaso huomioiden. Lapsen mielipiteet ja toiveet selvitetään hänen omilla kommunikointikeinoillaan, kuten kuvien, tukiviittomien tai muun tuetun kommunikoinnin avulla.

Omaohjaaja vastaa suunnitelmien päivittämisestä ja toimii yhdyshenkilönä perheen ja yksikön välillä. Suunnitelmia arvioidaan ja päivitetään vuosittain tai tarvittaessa yhteistyössä perheen ja verkoston kanssa.

Hoidon ja palvelun suunnittelun lähtökohtana on aina lapsen etu, turvallisuus ja osallisuus. Tavoitteena on, että lapsi ja huoltajat ymmärtävät palvelun tavoitteet ja kokevat olevansa aktiivisia toimijoita lapsen hoitoa ja arkea koskevissa ratkaisuisissa.

5.3 Kirjaaminen

Laadukas, ajantasainen ja yhdenmukainen kirjaaminen on keskeinen osa Lastentalon asiakas- ja potilasturvallisuutta, toiminnan jatkuvuutta sekä asiakkaan oikeusturvaa. Kirjaaminen varmistaa sujuvan tiedonkulun henkilöstön, perheiden ja yhteistyötahojen välillä ja tukee hoidon ja palvelun suunnitelmallista toteutusta.

Lastentalossa kirjataan kaikki asiakkaan hoitoon ja palveluun liittyvät tapahtumat, havainnot ja toimenpiteet **Apotti-asiakastietojärjestelmään** viipymättä ja asianmukaisesti. Päivittäinen kirjaaminen on osa jokaisen työntekijän perustehtävää.

Kirjaaminen perustuu seuraaviin periaatteisiin:

- kirjaaminen on **asiallista, selkeää ja asiakasta kunnioittavaa**
- kirjaukset ovat **tosiasioihin perustuvia** ja ajantasaisia
- kirjaukset tukevat asiakkaan yksilöllisiä tavoitteita ja hoitosuunnitelmaa
- kirjaamisessa huomioidaan lapsen näkökulma ja osallisuus

Laadukkaan kirjaamisen toteutumista varmistetaan yksikössä usealla tasolla. Uudet työntekijät perehdytetään kirjaamiseen osana yleistä perehdytystä, ja kirjaamiskäytännöt käydään läpi tiimin kanssa säännöllisesti. Esihenkilö ja asiantuntijat tukevat henkilöstöä kirjaamiseen liittyvissä kysymyksissä ja seuraavat kirjaamisen laatua osana arjen johtamista. Kirjaamisen laatua auditoidaan säännöllisesti ja havainnoista keskustellaan tiimikokouksissa.

Yksikössä hyödynnetään **Helsingin kaupungin yhteisiä kirjaamisohjeita ja kirjaamisoppaita**, jotka ohjaavat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaskirjaamista. Keskeisiä Lastentalon toimintaa ohjaavia kirjaamisen ohjeita ovat:

- Helsingin kaupungin sosiaalihuollon asiakaskirjaamisen ohjeet
- Apotti-kirjaamisohjeet ja käytännöt
- Vammaispalvelujen kirjaamista koskevat linjaukset
- Itsemääräämisoikeuteen, rajoitustoimenpiteisiin ja lääkehoitoon liittyvät kirjaamisohjeet

Kirjaamisoppaat ja ajantasaiset ohjeet ovat henkilöstön saatavilla Helsingin kaupungin sisäisissä tietojärjestelmissä ja intrassa. Perehdytyksen yhteydessä varmistetaan, että

työntekijä tietää, mistä toimintaa ohjaavat kirjaamisen ohjeet löytyvät ja miten niitä hyödynnetään käytännön työssä.

Eriytyistä huomiota kiinnitetään tilanteisiin, joissa kirjaaminen liittyy:

- itsemääräämisoikeuden tukemiseen tai rajoittamiseen
- turvallisuuteen, vaaratilanteisiin ja HaiPro-ilmoituksiin
- lääkehoidon toteutukseen
- merkittäviin muutoksiin lapsen voinnissa tai käyttäytymisessä

Kirjaamisen avulla varmistetaan, että tieto siirtyy vuoroista ja työntekijältä toiselle sekä että lapsen hoito ja palvelu toteutuvat johdonmukaisesti ja lapsen edun mukaisesti. Laadukas kirjaaminen tukee myös toiminnan arviointia, kehittämistä ja ulkopuolista valvontaa osana omavalvontaa.

5.4 Asiakkaan ja potilaan itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus tarkoittaa oikeutta päättää itseään koskevista asioista ja vaikuttaa omaan elämäänsä. Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Lastentalossa tuemme lapsia ja nuoria itsemääräämisoikeuden käyttämisessä heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti.

Lastentalossa itsemääräämisoikeus on keskeinen arvo, jota tuemme arjen kasvatuksellisissa tilanteissa, vuorovaikutuksessa ja suunnitelmallisessa toiminnassa. Lapsia rohkaistaan tekemään valintoja, ilmaisemaan mielipiteitään ja ottamaan osaa omaa arkeaan koskeviin päätöksiin heidän **ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti**.

Henkilökunnan tehtävänä on **kunnioittaa ja vahvistaa lasten itsemääräämisoikeutta** sekä tukea heidän osallistumistaan palvelujen ja hoidon suunnitteluun ja toteuttamiseen. Jokaisella lapsella on oikeus kasvuun, kehitykseen ja hyvään, arvokkaaseen elämään.

Itsemääräämisoikeuden tukeminen tarkoittaa käytännössä sitä, että lapselle ja hänen huoltajilleen annetaan ymmärrettävässä muodossa tietoa palveluista, tavoitteista ja vaihtoehtoista. Käytämme kommunikoinnissa lapsen yksilöllisiä **puhetta tukevia ja korvaavia keinoja (AAC)**, kuten kuvia, tukiviittomia, PCS-symboliikkaa ja visuaalisia tukikeinoja, jotta jokainen lapsi voi ilmaista itseään ja tulla kuulluksi.

Lastentalossa lapsen osallisuutta tuetaan **kasvatuksellisella lähestymistavalla**, jossa ohjaajat ja hoitajat auttavat lapsia harjoittelemaan päätöksentekoa, vastuunottoa ja oman tahdon ilmaisemista turvallisesti ja johdonmukaisesti. Arjen valinnoissa — kuten leikin, ruokailun, toiminnan ja levon hetkillä — lapsi saa kokemuksia vaikutusmahdollisuuksista ja onnistumisesta.

Lapsen hoito ja huolenpito perustuvat aina vapaaehtoisuuteen ja yhteisymmärrykseen. Palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti ilman rajoituksia, ja **rajoitustoimenpiteitä** käytetään vain silloin, kun se on välttämätöntä lapsen tai muiden turvallisuuden turvaamiseksi ja **vain lain sallimissa rajoissa**.

Jos rajoitustoimenpiteitä joudutaan käyttämään, niiden on perustuttava **voimassa olevaan lainsäädäntöön** (*laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977*). Kaikissa tilanteissa noudatetaan **lievimmän rajoittamisen periaatetta**, ja rajoitustoimenpiteet lopetetaan välittömästi, kun ne eivät ole enää tarpeen lapsen tai muiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Kaikki toteutetut rajoitustoimenpiteet **dokumentoidaan Apotti-asiakastietojärjestelmään** ja käsitellään moniammatillisesti. Palveluyksikön päällikkö vastaa siitä, että mahdolliset päätökset ja asiantuntija-arviot on tehty asianmukaisesti ja että ne raportoidaan kuukausittain lapsen sosiaalityöntekijälle ja huoltajille.

Palveluyksikön päällikkö vastaa siitä, että mahdolliset päätökset rajoitustoimenpiteiden käytöstä ovat voimassa sekä asiantuntijoiden arviot on pyydetty ja huomioitu päätöksenteossa. Toteutuneet rajoitustoimenpiteet kirjataan Apotti asiakastietojärjestelmään. Asiakkaiden käytetyt rajoitustoimenpiteet raportoidaan kuukausittain asiakkaan sosiaalityöntekijälle, asiakkaalle ja hänen läheisilleen. Rajoitustoimenpiteitä käsitellään tarvittaessa yksikön moniammatillisessa työryhmässä tai aina asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan, jonka tarkoituksena on vähentää rajoitustoimenpiteitä ja lisätä asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta. Yksikön henkilökunta on koulutettu Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöön ja kirjaamiseen. Lastentalon henkilökunta on koulutettu **lain mukaisten rajoitustoimenpiteiden käyttöön ja kirjaamiseen**, ja yksikössä ei käytetä muita rajoituksia kuin laissa määritellyt keinot.

Arjen tilanteissa tavoitteena on kuitenkin **ennaltaehkäistä rajoitustilanteita kasvatuksellisin keinoin**: lapsia ohjataan ennakkoivasti, rauhoitetaan turvallisella vuorovaikutuksella ja ohjataan tunnetaitojen ja itsehallinnan vahvistamiseen. Näin luomme ympäristön, jossa lapsen turvallisuus ja osallisuus toteutuvat rinnakkain.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamista pyritään välttämään aina, ja jos rajoitustoimia tarvitaan turvallisuuden vuoksi, ne ovat aina perusteltuja, kirjattuja ja mahdollisimman lyhytaikaisia. Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen on aina viimesijainen keino terveyden ja turvallisuuden takaamiseksi. Tavoitteena on, että lapsi ymmärtää, mitä tapahtuu ja miksi, ja että hänen osallisuutensa säilyy.

5.5 Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten osallisuus

Huoltajat ovat keskeisiä kumppaneitamme lapsen hyvinvoinnin tukemisessa. Heidän kanssaan tehdään tiivistä yhteistyötä palvelujen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Lastentalossa lasten ja perheiden osallisuus on toiminnan ydin. Tavoitteenamme on, että lapsi ja hänen läheisensä tulevat aidosti kuulluiksi, osallistuvat palvelun suunnitteluun ja voivat vaikuttaa omaan arkeensa ja siihen, miten palvelu toteutuu.

Osallisuuden ja yhteistyön toteutumista tukee **omaohjaajamalli**, joka on keskeinen osa Lastentalon toimintatapaa. Jokaisella lapsella on nimetty omaohjaaja, joka vastaa lapsen yksilöllisen arjen, tavoitteiden ja palvelun suunnittelun kokonaisuudesta yhteistyössä lastentalon asiantuntijoiden kanssa. Omaohjaaja on lapselle tuttu ja turvallinen aikuinen, joka tuntee lapsen taustan, tarpeet ja vahvuudet ja toimii hänen äänenään arjessa.

Omaohjaaja toimii myös **läheisten ensisijaisena yhteyshenkilönä**, huolehtien yhteydenpidosta huoltajiin ja muihin tärkeisiin verkostoihin, kuten kouluun, kuntoutuspalveluihin ja sosiaalityöntekijään. Omaohjaaja pitää säännöllisesti yhteyttä huoltajiin ja varmistaa, että heillä on ajantasaista tietoa lapsen voinnista, arjen sujumisesta ja tavoitteiden etenemisestä.

Lapsen ja läheisten näkemykset kirjataan osaksi lapsen toteuttamissuunnitelmaa. Omaohjaaja huolehtii, että lapsen mielipide selvitetään hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti käyttäen lapselle sopivia kommunikointikeinoja (esim. kuvat, tukiviittomat, symbolit).

Lapsen osallisuutta vahvistetaan arjen kasvatuksellisissa tilanteissa. Lapsille tarjotaan turvallisia mahdollisuuksia osallistua päätöksiin esimerkiksi päivärakenteen, harrastusten, leikkien ja ruokailun osalta.

Perheiden osallisuutta tuetaan aktiivisella vuorovaikutuksella ja yhteisillä keskusteluilla. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus tutustua toimintaan palvelun alkaessa yhdessä lapsen kanssa ja perheen sekä huoltajien näkemyksiä kuullaan aina toteuttamissuunnitelmia päivitettäessä.

Omaohjaajamalli mahdollistaa jatkuvan, yksilöllisen ja pitkäjänteisen yhteistyön lapsen ja hänen perheensä kanssa. Sen avulla vahvistamme lapsen turvallisuuden tunnetta, arjen jatkuvuutta ja osallisuutta omaan elämäänsä – niin pienissä arjen valinnoissa kuin pidemmän aikavälin tavoitteissa.

Lapsen osallisuutta vahvistetaan päivittäin: hänen mielipiteensä selvitetään ikä- ja kehitystason mukaisesti ja siihen reagoidaan konkreettisesti. Näin lapsi kokee, että hänellä on vaikutusmahdollisuuksia ja että hänen ääntään arvostetaan.

5.6 Palautekanavat ja tiedon hyödyntäminen

Lastentalossa palaute nähdään tärkeänä osana toiminnan kehittämistä, asiakaslähtöisyyden vahvistamista ja laadun varmistamista. Palautteen avulla seuraamme, arvioimme ja kehitämme palvelua yhdessä lasten, perheiden ja yhteistyötahojen kanssa.

Palautetta voidaan antaa useita eri kanavia pitkin. Huoltajat ja läheiset voivat antaa palautetta suullisesti henkilökunnalle, omaohjaajalle tai esihenkilöille, puhelimitse, sähköpostitse tai kirjallisesti. Myös lapset ja nuoret voivat antaa palautetta ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti esimerkiksi keskustelujen, kuvien, symbolien tai muiden tukikeinojen avulla.

Lastentalossa on tavoitteena, että asiakkaiden omaisille vastataan **yhteydenottoihin mahdollisimman pian**. Omaohjaaja, esihenkilö tai muu asiaan liittyvä työntekijä vastaa yhteydenottoon ja huolehtii asian eteenpäin viemisestä tarvittaessa.

Palautteiden käsittely on säännöllistä ja rakenteellista.

- Palautteita käsitellään **viikoittaisissa henkilöstön viikkokokouksissa**, joissa tarkastellaan ajankohtaisia kiitoksia, kehittämis ehdotuksia ja mahdollisia huolenaiheita.
- Tarvittaessa palaute käsitellään myös **asiantuntijatiimissä** (palveluyksikön päällikkö, johtava ohjaaja, sairaanhoitaja, AMK-ohjaajat), erityisesti jos palaute koskee turvallisuutta, toimintatapojen muutosta tai yksikkötasoisia kehittämistä.

Saatuihin palautteisiin reagoidaan aina asian edellyttämällä tavalla.

- **Kiitokset** käsitellään henkilöstön kanssa ja jaetaan koko työyhteisölle. Niitä hyödynnetään hyvän toiminnan vahvistamisessa ja työmotivaation tukemisessa.
- **Kehittämis ehdotukset ja huomiot** analysoidaan, niiden taustat selvitetään ja tarvittaessa sovitaan konkreettisista jatkotoimenpiteistä, kuten toimintatapojen tarkistamisesta, lisäperehdytyksestä, ohjeistuksen täsmentämisestä tai koulutusten järjestämisestä.

Palautteiden pohjalta sovitut toimenpiteet kirjataan ja niiden toteutumista seurataan. Tarvittaessa palautteen antajalle kerrotaan, mihin toimenpiteisiin palaute on johtanut. Näin varmistetaan palautteen vaikuttavuus ja avoimuus.

Lastentalossa kerättyä palautetietoa hyödynnetään myös osana **kehittämispäiviä**, viikkokokouksia ja omavalvonnan arviointia. Tavoitteena on, että palaute tukee jatkuvaa oppimista, vahvistaa turvallisuuskulttuuria ja parantaa palvelun laatua lasten ja perheiden näkökulmasta.

Lisäksi palautetta kerätään kaupungin ja vammaispalvelujen yhteisten prosessien kautta.

5.7 Sosiaali- ja potilasasiavastaava

Asiakasneuvonta puhelinnumerossa 09 3104 3355
Suojattua sähköpostia voi lähettää linkistä <https://securemail.hel.fi>
Sähköpostiosoite on sosiaali.potilasasiavastaava@hel.fi
Postiosoite on PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki

Henkilökohtaisesta tapaamisesta sovitaan aina etukäteen. Lisätietoa sosiaali- ja potilasasiavastaava palvelusta saa internetsivuilta osoitteesta www.hel.fi/sosiaali-ja-potilasasiavastaava

5.8 Muistutukset ja kantelut

Muistutus tehdään sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutus on vapaamuotoinen, eikä sen tekeminen rajoita asiakkaan oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä on erikseen säädetty. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta asiakkaan oikeuteen kannella asiasta sosiaalihuoltoa valvoville viranomaisille. Potilaslain 10 §:n mukaan ”jos muistutusta käsiteltäessä ilmenee, että potilaan hoidosta tai kohtelusta saattaa seurata potilasvahinkolaissa tarkoitettu vastuu potilasvahingosta, on potilasta neuvottava, miten asia voidaan panna vireille toimivaltaisessa viranomaisessa tai toimielimessä”. Neuvontaa potilasvahinkoasioissa annetaan muulloinkin kuin muistutuksen yhteydessä. Hallintolain mukaan muistutukseen on annettava vastaus ilman aiheetonta viivytystä. Asiakkaalle on pyynnöstä kerrottava vastauksen arvioitu antamisajankohta ja vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin. Asiakasta voi ohjata tekemään muistutuksen [Helsingin lomakepohjalle](#).

Lastentalossa ohjataan tekemään muistutukset Helsingin kaupungin lomakepohjalle. Muistutukset käsitellään kaupungin ohjeiden ja prosessien mukaan, ja niihin vastaamisesta vastaa palveluyksikön päällikkö.

6 Henkilöstö

6.1 Ammatinharjoittamisen edellytykset ja valvonta

Lastentalossa varmistetaan, että kaikilla työntekijöillä on tehtäviensä edellyttämä koulutus, ammattipätevyys ja osaaminen ennen työsuhteen alkamista. Toimintamme perustuu siihen, että henkilöstö toimii ammattitaitoisesti, eettisesti ja lainsäädäntöä noudattaen lasten hyvinvoinnin ja turvallisuuden turvaamiseksi.

Ennen työsuhteen alkamista tarkistetaan työntekijän henkilöllisyys, koulutus ja kelpoisuusvaatimusten täyttyminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta varmistetaan tarvittava **ammattioikeus Valviran Terhikki- ja Suosikki-rekistereistä**. Ammattioikeuksien voimassaoloa seurataan tarvittaessa myös työsuhteen aikana.

Henkilöstön osaaminen varmistetaan koulutusvaatimusten lisäksi yksikkökohtaisella perehdytyksellä. Jokaiselle työntekijälle järjestetään perehdytys, jossa käydään läpi Lastentalon toimintaperiaatteet, lapsilähtöinen työote, itsemääräämisoikeuden tukeminen, turvallisuuskäytännöt, kirjaaminen sekä yksikköä koskevat ohjeet.

Työsuhteen alussa arvioidaan työntekijän **riittävä kielitaito** työtehtävien hoitamiseksi. Henkilöstöltä edellytetään suomen kielen taitoa, joka mahdollistaa asiakasturvallisen työskentelyn, selkeän vuorovaikutuksen lasten ja perheiden kanssa sekä asianmukaisen kirjaamisen. Tarvittaessa työntekijää tuetaan kielitaidon vahvistamisessa.

Esihenkilöt vastaavat siitä, että henkilöstön osaaminen vastaa tehtävän vaatimuksia. Osaamista seurataan arjessa työskentelyn, kehityskeskustelujen ja tarvittaessa täydennyskoulutusten avulla. Työntekijöiden pätevyysien ja lupien ajantasaisuus varmistetaan säännöllisesti.

Lastentalossa noudatetaan Helsingin kaupungin rekrytointi- ja henkilöstöohjeita. Toiminta on avointa ja vastuullista, ja tavoitteena on varmistaa, että lapsia hoitavat ja kasvattavat henkilöt ovat osaavia, luotettavia ja soveltuvia tehtäväänsä.

Lasten kanssa työskenteleviltä tarkistetaan aina myös rikostausta ote sekä vakituiseen tehtävään ja pidempään sijaisuuteen valitut henkilöt käyvät työterveyshuollon tarkastuksessa, johon sisältyy huumauainetesti, jotta voidaan varmistua henkilöstön valmius työskennellä lasten kanssa.

6.2 Määrä, rakenne ja riittävyys

Lastentalossa työskentelee vakituisesti 35 henkilöä. Palveluyksikön päällikkö, johtava ohjaaja, kaksi ohjaaja amk (sosionomi ja toimintaterapeutti), kaksi sairaanhoitajaa sekä 28 lähihoitajaa ja 1 hoiva-avustaja.

Henkilöstösuunnittelu lähtee asiakkaiden palveluiden tarpeesta ja vaihtelee palvelun luonteesta johtuen päivien ja viikkojen välillä. Henkilöstösuunnittelulla tavoitellaan riittävän henkilöstön ja oikean määrän osaamista ennakoitua ja suunnittelua vuoroihin. Johtava ohjaaja sekä palveluyksikön päällikkö varmistavat, että vuoroissa on aina riittävä määrä osaamista sekä henkilöstöä.

6.3 Perehtyminen ja osaamisen varmistaminen

Lastentalossa perehdytys ja osaamisen varmistaminen ovat keskeisiä edellytyksiä laadukkaana, turvallisen ja lapsilähtöisen toiminnan toteutumiseksi. Perehdytyksen avulla varmistetaan, että työntekijä tuntee yksikön toimintaperiaatteet, työtehtävät, vastuunsa sekä lapsia koskevat keskeiset toimintamallit.

Työntekijän aloittaessa työsuhteen Lastentalossa hänelle järjestetään **suunnitelmallinen perehdytysjakso**, joka on rakennettu yksilöllisesti työntekijän aiempaan osaamiseen pohjautuen. Perehdytysjaksoon sisältyy käytännön työssä oppimista, koulutuksia sekä ohjattua mentorointia.

Uuden työntekijän oppimista ja perehtymistä tukee yksikössä toimiva **johtava ohjaaja**, ja lisäksi työntekijälle nimetään **vastuuperehdyttäjä**, joka toimii hänen tukenaan perehdytyksen ajan. Vastuuperehdyttäjä huolehtii siitä, että perehdytys etenee suunnitellusti ja että työntekijä saa riittävästi ohjausta arjen työtilanteissa.

Perehdytykseen sisältyy **perehtymisen arviointi yhdessä esihenkilön kanssa** kolmen (3) kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta sekä koeajan päättyessä. Arvioinnissa tarkastellaan työntekijän osaamista, perehdytyksen riittävyttä ja mahdollisia lisätuen tai koulutuksen tarpeita.

Perehdytysjaksoon kuuluu nimikkeestä riippuen sekä yleisiä että tehtäväkohtaisia koulutuksia. **Kaikki työntekijät osallistuvat tai perehtyvät perehdytysjakson aikana seuraaviin kokonaisuuksiin:**

- Apotti-asiakastietojärjestelmä
- Digi ABC
- Sosiaalihuollon kirjaamisen peruskurssi

- Asiakasturvallisuutta taidolla – verkkokoulutus
- AVEKKI-toimintatapamalli
- HaiPro-, SPro- ja Työsuojelupakki-perehdytysvideot

Perehdytyksessä käydään lisäksi läpi Lastentalon yksikkökohtaiset ohjeet, kuten itsemääräämisoikeuden tukeminen, rajoitustoimenpiteitä koskevat käytännöt, lääkehoito, turvallisuusohjeet, toimintakulttuuri sekä lapsilähtöinen työote.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan myös työsuhteen aikana. Täydennyskoulutusten tarpeita tunnistetaan arjen työssä, kehityskeskusteluissa, palautteiden ja poikkeamien perusteella sekä lainsäädännön tai ohjeiden muuttuessa.

Yksikössä laaditaan **täydennyskoulutussuunnitelma osana vuosittaista toiminnan suunnittelua**, ja koulutusten toteutumista seurataan esihenkilötyössä. Osaamisen kehittämistä tuetaan myös työnohjauksella, tiimikokouksilla, koulutuksilla sekä yksikön **kehittämispäivillä**, joita järjestetään kaksi kertaa vuodessa.

Lastentalossa pyritään luomaan oppiva ja avoin toimintakulttuuri, jossa työntekijöitä kannustetaan osaamisen kehittämiseen ja ammatilliseen kasvuun. Näin varmistetaan lasten ja perheiden turvallinen ja laadukas palvelu sekä henkilöstön hyvinvointi ja työssä jaksaminen.

6.4 Työhyvinvointi ja turvallisuus

Lastentalossa työhyvinvointi ja työturvallisuus ovat osa jokapäiväistä toimintaa ja edellytys laadukkaalle, lapsilähtöiselle työlle. Tavoitteenamme on tukea henkilöstön jaksamista, osaamista ja turvallista työskentelyä ennakoivasti ja suunnitelmallisesti.

Työhyvinvointia edistetään selkeillä rakenteilla ja avoimella vuorovaikutuksella. Yksikössä järjestetään **säännölliset viikkokokoukset**, joissa käsitellään arjen sujumista, kuormitustekijöitä, turvallisuuteen liittyviä havaintoja sekä ajankohtaisia kehittämistarpeita. Työntekijöillä on mahdollisuus tuoda esiin huolia ja kehittämis ehdotuksia matalalla kynnyksellä.

Työturvallisuutta vahvistetaan ennakoivalla vuoittain toteutettavalla riskien arvioinnilla ja selkeillä toimintamalleilla. Yksikössä hyödynnetään **HaiPro-, SPro- ja Työsuojelupakki-järjestelmiä** vaaratilanteiden, läheltä piti -tilanteiden ja työturvallisuushavaintojen ilmoittamiseen. Ilmoitukset käsitellään viivytyksettä ja viimeistään viikkokokouksissa, ja niiden pohjalta sovitaan tarvittavista toimenpiteistä.

Henkilöstö on koulutettu **AVEKKI-toimintatapamalliin**, ja koulutus kerrataan säännöllisesti osana turvallisuuskulttuurin ylläpitämistä. Haastavien tai kuormittavien tilanteiden jälkeen hyödynnetään **HETipurku-menetelmää**, jolla tuetaan työntekijöiden palautumista ja tilanteiden yhteistä käsittelyä.

Työhyvinvointia tuetaan myös:

- toimivalla perehdytyksellä ja mentoroinnilla
- selkeällä työnjaolla ja riittävällä henkilöstömitoituksella
- kehityskeskusteluilla ja yksilöllisellä tuella
- työnohjauksella, jota järjestetään tarpeen mukaan
- työterveyshuollon palveluilla, mukaan lukien työpsykologin tuki

Esihenkilöt seuraavat henkilöstön kuormitusta ja työssä jaksamista aktiivisesti osana arjen johtamista ja tekevät tarvittaessa muutoksia työjärjestelyihin. Tavoitteena on luoda turvallinen, avoin ja oppiva työyhteisö, jossa työntekijät kokevat tulevansa kuulluiksi ja tuetuiksi.

6.5 Tartuntataudeilta suojaaminen

Lastentalossa tartuntataudeilta suojaaminen on keskeinen osa asiakas- ja työturvallisuutta. Tartuntataudeilta suojaaminen on Lastentalossa keskeinen osa asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä henkilöstön työturvallisuutta. Toiminnassa noudatetaan **tartuntatautilakia (1227/2016)** sekä **Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan yhteisiä infektioiden torjunnan ohjeita**. Lisäksi seurataan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja muiden viranomaisten antamia ajantasaisia ohjeistuksia.

Yksikössä sovelletaan hyviä hygieni- ja infektioiden torjuntakäytäntöjä kaikessa toiminnassa. Henkilöstö huolehtii käsihygieniasta, suojainten asianmukaisesta käytöstä sekä tilojen, välineiden ja tekstiilien puhtaudesta. Lapsia ohjataan hygieniatapoihin heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti.

Lastentalossa toimitaan siten, että:

- **sairastuneet lapset eivät osallistu jaksoille**, ja lapsen sairastuessa jakson aikana jakso keskeytetään tartuntatautien leviämisen estämiseksi
- huoltajia informoidaan viipymättä sairastumis- ja tartuntatilanteissa
- henkilöstö ei tule töihin oireisena tartuntariskin aikana

Mahdollisissa epidemia- tai erityistilanteissa noudatetaan toimialan yhteisiä ohjeita koskien suojaustoimia, eristämistä ja tiedottamista. Huoltajille viestitään tilanteista selkeästi ja ajantasaisesti.

Työsuhteen alkaessa **esihenkilö ohjaa työntekijän työterveyshuoltoon**, jossa varmistetaan tartuntatautilain mukaisten velvoitteiden täyttyminen. Tämä on osa ennaltaehkäisevää asiakas- ja potilasturvallisuustyötä.

Tartuntatautilain **48 §** edellyttää riittävää **rokotussuojaa** henkilöiltä, jotka työskentelevät pääsääntöisesti ja toistuvasti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiloissa. Tämä koskee Lastentalon henkilöstöä.

- Työ- ja oppisopimussuhteiset työntekijät rokotetaan työterveyshuollossa.
- Työharjoitteluun tulevien opiskelijoiden rokotussuojasta vastaa opiskeluterveydenhuolto.
- Muissa tilanteissa rokotukset annetaan omalla terveysasemalla.

Jos työntekijä ei anna selvitystä rokotussuojasta tai ei halua ottaa rokotteita, **esihenkilö ohjaa hänet työterveyshoitajan vastaanotolle**. Toimialan johto suosittelee vahvasti erityisesti lasten kanssa työskenteleviä huolehtimaan rokotussuojastaan. **Kausi-influenssarokotteen ottamista suositellaan vuosittain**, sillä henkilöstö työskentelee riskiryhmään kuuluvien lasten kanssa. Kattava rokotesuoja lisää asiakasturvallisuutta.

Tartuntatautilain **55 §** mukaisesti työnantajan on vaadittava selvitys siitä, ettei työntekijä sairasta **hengityselinten tuberkuloosia**, kun hän työskentelee alle kouluikäisten lasten hoitotehtävissä. Selvitys vaaditaan myös harjoittelijoilta ja muilta vastaavissa tehtävissä toimivilta henkilöiltä. Ilman luotettavaa selvitystä työntekijä ei voi toimia näissä tehtävissä. Ohjeistus terveydentilan selvityksistä löytyy työterveyshuollosta, kaupungin intrasta, THL:n julkaisuista ja Työterveyslaitoksen ohjeista.

Lisäksi tartuntatautilain **56 §** ja tartuntatauiasetus (146/2017) edellyttävät, että **elintarvikeriskityössä** toimivilta henkilöiltä vaaditaan luotettava selvitys siitä, ettei heillä ole **salmonellatartuntaa**. Lastentalossa tätä velvoitetta noudatetaan ruokailuun ja elintarvikkeiden käsittelyyn liittyvissä tehtävissä.

Lastentalossa varmistetaan, että henkilöstöllä on:

- voimassa oleva rokotussuoja
- tuberkuloosin poissulkeva selvitys
- tarvittaessa salmonellan negatiivinen todistus

Tarvittaessa työntekijä ohjataan työterveyshuoltoon myös työsuhteen aikana, jos terveydentilaan tai tartuntariskiin liittyviä kysymyksiä ilmenee.

Tartuntatautilanteissa Lastentalossa **seurataan viranomaisten ja toimialan ohjeita aktiivisesti** ja toimitaan niiden mukaisesti. Tavoitteena on ehkäistä tartuntojen leviämistä, suojata lapset, perheet ja henkilöstö sekä varmistaa turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö.

7 Toimintaympäristö ja tukipalvelut

Lastentalon toimintaympäristö ja tukipalvelut on suunniteltu tukemaan lasten turvallisuutta, hyvinvointia ja osallisuutta sekä henkilöstön turvallista ja sujuvaa työskentelyä. Toiminnassa huomioidaan fyysiset tilat, teknologiset ratkaisut, ympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä kestävä kehityksen periaatteet.

Yksikkökohtaisessa turvallisuussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin käytössä olevat turvallisuutta tukevat järjestelmät, poistumisjärjestelyt ja paloturvallisuuteen liittyvät toimintamallit. Etäpalveluja ei hyödynnetä lasten hoito- ja ohjaustyössä ilman erillistä harkintaa, ja mahdollinen teknologian käyttö perustuu aina lapsen etuun ja turvallisuuteen.

7.1 Toimintaympäristö

Lastentalon tilat on suunniteltu ympärivuorokautiseen lyhytaikaiseen asumiseen lapsille, joilla on vamma tai erityinen tuen tarve. Tilat ovat esteettömiä ja soveltuvat erilaisten apuvälineiden käyttöön.

Yksikössä on yhteisiä oleskelu- ja toimintatiloja sekä rauhallisia tiloja, jotka tukevat lasten yksilöllisiä tarpeita, levon tarvetta ja turvallisuuden kokemusta. Tilojen käyttö perustuu lapsilähtöisyyteen ja ennakoitavaan arkeen.

Tiloihin liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti osana omavalvontaa ja työsuojelutyötä. Riskienhallinnassa huomioidaan muun muassa:

- liukastumis- ja kaatumisriskit
- kalusteiden ja välineiden turvallisuus
- paloturvallisuus ja poistumisreitit
- lasten yksilölliset riskitekijät

Poistumis- ja paloturvallisuuteen liittyvät järjestelyt on kuvattu tarkemmin **yksikkökohtaisessa turvallisuussuunnitelmassa**. Yksikössä ei ole yksintyöskentelyä, vaan henkilöstö työskentelee aina parityöskentelyn tai tiimityön periaatteella, mikä lisää sekä asiakas- että työturvallisuutta.

7.2 Terveysturvallisuuden mukainen omavalvonta

Lastentalon toimintaedellytykset ja käytössä olevat tilat ovat riittävät ja tarkoituksenmukaiset ympärivuorokautiseen lyhytaikaiseen asumiseen lapsille, joilla on vamma tai erityinen tuen tarve. Tilojen toimivuutta ja soveltuvuutta arvioidaan säännöllisesti osana arjen toimintaa ja omavalvontaa. Palvelutarpeiden muuttuessa tiloja remontoidaan ja muokataan tarkoituksenmukaisesti. Mahdollisia muutostöitä ovat muun muassa tilojen suojaaminen, äänieristyksen parantaminen, valaistuksen muutokset sekä muut turvallisuutta, esteettömyyttä ja viihtyisyyttä lisäävät ratkaisut.

Rakennus on valmistunut peruskorjauksesta keväällä 2025. Kiinteistön kunnossapidosta, teknisistä tarkastuksista ja järjestelmien ylläpidosta vastaa Helsingin kaupungin kiinteistöyhtiö **HEKA Oy** yhteistyössä teknisen isännöitsijän kanssa.

Tilojen terveellisuutta ja turvallisuutta seurataan järjestelmällisesti. Käyttäjäkyselyitä sekä tarvittaessa sisäilmastokyselyitä hyödynnetään osana seurantaa. Vaarojen arviointi toteutetaan vuosittain marras–joulukuussa, ja seuraava työpaikkaselvitys tehdään helmikuussa 2026. Mikäli työympäristöön liittyviä oireita ilmenee, palveluyksikön päällikkö on tarvittaessa yhteydessä työterveyshuoltoon lisäselvitysten käynnistämiseksi. Helsingin kaupungilla on selkeät toimintamallit rakennusten sisäilmaan liittyvien ongelmien selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi. Esihenkilö arvioi tilanteen ja ilmoittaa tarvittaessa havainnoista kiinteistön tekniselle isännöitsijälle. Työntekijöitä, joilla ilmenee esimerkiksi yskää, nuhaa tai muita hengitystieoireita, ohjataan kääntymään työterveyshuollon puoleen.

Henkilöstön perehdytys sekä työ- ja toimintaohjeiden ajantasaisuus varmistetaan suunnitelmallisesti. Perehdytys toteutetaan koeajan aikana, ja henkilöstöä perehdytetään jatkuvasti toimintaympäristöön, turvallisuuskäytäntöihin ja yksikön toimintamalleihin. Työ- ja toimintaohjeet päivitetään tarvittaessa ja tarkastetaan vähintään vuosittain. Ohjeet ovat henkilöstön helposti saatavilla yksikön Teams-työtilassa.

Yksikkö tekee tiivistä ja monialaista yhteistyötä sidosryhmien, asiakkaiden verkostojen ja muiden palveluntuottajien kanssa. Ensisijaisena viestintäkanavana asiakkaiden asioissa toimii **Apotti-asiakastietojärjestelmä**. Mikäli sidosryhmällä ei ole Apotin käyttömahdollisuutta, viestintä toteutetaan puhelimitse, tekstiviestein tai salatulla sähköpostilla tapauskohtaisen sopimuksen mukaisesti.

Tilojen ylläpito, seuranta ja dokumentointi toteutetaan yhteistyössä käyttäjäorganisaation ja kiinteistön ylläpidosta vastaavien tahojen kanssa. Henkilöstö seuraa tilojen kuntoa osana päivittäistä työtä ja on tarpeen mukaan yhteydessä tekniseen isännöitsijään. Kiinteistöön ja teknisiin järjestelmiin liittyvät huoltosuunnitelmat, kuten ilmanvaihtolaitteiden puhdistus, käyttövesijärjestelmän seuranta ja tilojen korjaustoimenpiteet, päivitetään teknisen isännöinnin toimesta HEKA Oy:ssä.

Tilojen siisteydestä, järjestyksestä ja hygieniasta huolehditaan ennakoivasti ja suunnitelmallisesti. Ylläpito-ivouksesta vastaa **ISS Oy**, ja perussiivouksia, kuten ikkunoiden pesua ja keittiötilojen perusteellista puhdistusta, tilataan tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään vuosittain. Yksikön henkilöstö vastaa irtaimiston, lelujen, liikuntavälineiden ja muiden käytössä olevien tarvikkeiden puhtaanapidosta. Liinavaatteet ja pyyhkeet toimittaa **Puro Tekstiilihuolto**, joka vastaa myös niiden pesusta. Lisäksi yksikössä on käytössä **Lindström Oy:n vaihtomattopalvelu**.

Toiminnassa käytettävien laitteiden kuntoa ja toimivuutta seurataan säännöllisesti. Laitteita huolletaan asianmukaisesti, ja henkilöstö ilmoittaa havaitsemistaan vioista tai huoltotarpeista. Läheltä piti -tilanteista ja vaaratilanteista tehdään ilmoitus **HaiPro-järjestelmään**.

Lääkintälaitteiden huollosta ja toimintakunnosta vastaavat sairaanhoitajat, ja muiden laitteiden toimivuuden seurannasta vastaa yksikön nimetty turvallisuusvastaava.

Yksikössä varaudutaan epidemioihin ja muihin häiriötilanteisiin ennakoivasti. Käytössä on suoja- ja varusteita tilanteisiin, joissa asiakkaalla todetaan tarttuva tauti. Tarvittaessa yksikkö on yhteydessä terveydenhuoltoon lisäohjeiden saamiseksi. Tartuntatautilanteissa siivousta tehostetaan ja toimintaa järjestetään siten, että jatkotartuntojen riski minimoidaan.

Haittaeläinten ja tuhohyönteisten torjunnassa toimitaan Helsingin kaupungin ohjeiden mukaisesti. Mikäli elintarvikkeista havaitaan tuholaisia, ollaan viipymättä yhteydessä elintarviketurvallisuusyksikön neuvontanumeroon (**09 310 15000**) tai sähköpostitse osoitteeseen **kymp.elintarviketurvallisuus@hel.fi**.

7.3 Ympäristötyö

Lastentalossa toteutetaan aktiivista ja suunnitelmallista ympäristötyötä osana jokapäiväistä toimintaa. Yksikön ekotukihenkilönä toimii **Steffi Acasio**, joka vastaa ympäristötyön koordinoinnista ja kehittämisestä sekä toimii yhdyshenkilönä Helsingin kaupungin ympäristöverkostoihin.

Jätteiden lajittelu ja käsittely toteutetaan Helsingin kaupungin ohjeiden mukaisesti. Yksikössä on käytössä **erillinen jätehuone**, ja jätehuollosta vastaa **Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)**. Henkilöstö perehdytetään jätteiden lajitteluun ja jätehuollon käytäntöihin, ja lapsia ohjataan ympäristövastuulliseen toimintaan heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti arjen tilanteissa.

Kemikaaliturvallisuudesta huolehditaan siten, että kemikaalit säilytetään lukituissa ja asianmukaisissa tiloissa, yksikössä käytössä olevista kemikaaleista pidetään ajantasaisia kemikaaliluetteloita ja henkilöstö perehdytetään kemikaalien turvalliseen käyttöön sekä asianmukaiseen suojautumiseen. Kemikaaliluetteloita ylläpidetään toimialan yhteisessä ohjelmassa.

Ekotukihenkilö seuraa ympäristötyön toteutumista osana omavalvontaa ja tukee henkilöstöä kestävien ja ympäristövastuullisten toimintatapojen juurruttamisessa osaksi Lastentalon arkea.

7.4 Tiloihin liittyvät teknologiset ratkaisut

Lastentalossa hyödynnetään teknologisia ratkaisuja, jotka tukevat turvallisuutta, toiminnan sujuvuutta ja henkilöstön työturvallisuutta. Teknologiset ratkaisut on valittu siten, että ne tukevat lasten turvallisuutta ja yksityisyyttä sekä henkilöstön nopeaa avunsaantia uhka- ja vaaratilanteissa.

Yksikössä on käytössä Tunstall-henkilöturvajärjestelmä, joka hälyttää samanaikaisesti kaikkiin yksikön puhelimiin sekä lääkehuoneisiin ja neljännessä kerroksessa sijaitsevaan esihenkilön toimistoon. Jokaiselle työntekijälle on annettu oma henkilöturvahälytysnappi, jota käytetään tarvittaessa uhka- ja vaaratilanteissa. Hälytysnappien toimivuus testataan yksikössä olevalla testauslaitteella vähintään kerran kuukaudessa osana säännöllistä turvallisuuskäytäntöä.

Tilojen turvallisuutta tukevat lisäksi kameravalvonta lääkehuoneissa sekä kellarikerroksen käytävillä. Kameravalvonnan tarkoituksena on varmistaa tilojen turvallinen käyttö ja henkilöstön työturvallisuus. Kamera-valvontaa ei käytetä lasten yksityisten tilojen tai toiminnan seuraamiseen.

Kulunvalvonta yksikössä toteutetaan sähköisen iLOQ-avainjärjestelmän avulla. Järjestelmä mahdollistaa turvallisen ja hallitun kulkemisen yksikön tiloissa ja tukee lukituksen hallintaa.

Turva- ja hälytysjärjestelmien toimivuutta sekä hälytyksiin vastaamista seurataan säännöllisesti osana omavalvontaa. Toiminta uhka- ja vaaratilanteissa, poistumisjärjestelyt sekä paloturvallisuuteen liittyvät käytännöt on kuvattu tarkemmin yksikkökohtaisessa turvallisuussuunnitelmassa.

7.5 Tukipalvelut ja alihankinta

Alihankintana tuotettujen palveluiden tulee vastata niille asetettuja sisältö-, laatu- sekä asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia. Lastentalossa huolehditaan siitä, että alihankkijat toimivat sovittujen ehtojen, lainsäädännön ja Helsingin kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Alihankintana tuotettujen palveluiden tuottajien kanssa tehdään aina kirjalliset sopimukset. Palveluntuottajien kanssa käydään säännöllisesti yhteistyöneuvotteluja, joissa arvioidaan palvelun laatua, turvallisuutta ja toimivuutta sekä sovitaan tarvittavista muutoksista tai kehittämistoimenpiteistä.

Kaikissa hankinnoissa noudatetaan **lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista** sekä Helsingin kaupungin hankintaohjeita.

Lastentalossa käytössä olevat alihankintana tuotetut palvelut ovat:

- **Siivouspalvelut**
Ylläpitosiivouksesta vastaa **ISS Oy**. Ylläpitosiivous koostuu puhtaanapitopalveluista, kuten ylläpito- ja perussiivouksesta, ikkunoiden pesusta sekä jätteiden kuljetuksesta jätehuoneeseen. Ylläpitosiivous toteutetaan arkisin **5 kertaa viikossa**.
- **Vaihtomattopalvelut**
Yksikössä käytetään sisustukseen ja kuran kulkeutumisen ehkäisyyn vaihtomattoja. Vaihtomattopalvelusta vastaa **Lindström Oy**. Matot vaihdetaan puhtaisiin tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään **neljän viikon välein**.
- **Henkilöturva ja vartijapalvelut**
Yksikössä on käytössä **Tunstall-henkilöturvajärjestelmä**, jonka avulla henkilöstö voi hälyttää apua äkillisissä uhka- tai vaaratilanteissa. Hälytyksen kautta yksikköön voidaan saada **vartija paikalle** tilanteen edellyttämällä tavalla. Järjestelmä tukee henkilöstön työturvallisuutta ja nopeaa avunsaantia.
- **Pesulapalvelut**
Liinavaatteiden ja pyyhkeiden pesusta vastaa **Puro Oy**. Puro hakee pestävät liinavaatteet ja pyyhkeet yksiköstä **viikoittain** ja huolehtii niiden asianmukaisesta pesusta ja palautuksesta. Myös peitot ja tynnyt tulevat Puro pesulapalveluiden kautta.
- **Ruokapalvelut**
Elintarvikkeet hankitaan **HOK Elannon ruoan verkkokaupan kautta**. Valmiit ateriat toimittaa **Palvelukeskus Helsinki**, joka vastaa aterioiden valmistuksesta ja toimittamisesta kaupungin ravitsemussuosittelusten mukaisesti. Erityisruokavaliot ja elintarviketurvallisuus huomioidaan.
- **Henkilöstöpalvelut**
Äkillisiin ja lyhytaikaisiin sijaistarpeisiin käytetään **henkilöstöpalvelu Seurea** toiminnan jatkuvuuden ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi.

Alihankintapalveluiden toteutumista seurataan osana yksikön omavalvontaa. Mahdollisiin puutteisiin puututaan viipymättä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa.

7.5.1 Kuljetukset

Lastentalon asiakkaan tulevat ja lähtevät jaksoilta perheiden itsensä järjestäminen kuljetuksiin. Osana lastentalon toimintaa voidaan järjestää retkiä ja tapahtumavierailuja. Näihin kuljetaan pääasiallisesti julkista liikennettä hyödyntäen. Yksikössä on myös saatavilla Taksi Helsingin kertamaksu -kortteja, joilla voidaan akillisissä tilanteissa järjestää kuljetus yksiköstä tai mahdollistaa retket sellaisille asiakkaille, joiden liikkuminen julkisissa kulkuvälineissä ei ole mahdollista.

7.5.2 Ateriapalvelut

Lastentalossa ateriapalvelut toteutetaan suunnitelmallisesti ja ravitsemussuositusten mukaisesti. Yksikköön tilataan lämpimät ateriat **Palvelukeskus Helsingiltä (Palmia)**. Ateriat valitaan ruokalistalta, jota suunnitellaan yhdessä ruokavastaavien toimesta. Ruokavastaavat huolehtivat siitä, että ruokalistalle valitaan lapsille maistuvia, monipuolisia ja ravitsemuksellisesti laadukkaita aterioita, jotka noudattavat **valtakunnallisia ravitsemussuosituksia**.

Lämpimät ateriat toimitetaan yksikköön kerran viikossa jääkaappikylminä. Ne varastoidaan asianmukaisesti joko jääkaappiin tai pakastimeen toimitusohjeiden mukaisesti. Ruoka lämmitetään valmistushetkellä, eikä lämmityksen jälkeen ylijääneitä ruokia käytetä uudelleen elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi.

Muut elintarvikkeet hankitaan **HOK Elannon verkkokaupan** kautta, ja valinnoissa huomioidaan asiakkaiden mieltymykset ja erityistarpeet. Elintarvikkeiden toimitustiheys sovitaan yksikön tarpeiden mukaisesti.

Yksikössä laaditaan **vammaispalveluiden yhteisen ruokalistan** pohjalta Lastentalolle räätälöity ruokalista, joka noudattaa sekä **valtion ravitsemussuosituksia** että lasten toiveita ja yksilöllisiä tarpeita. Ruokalistaa suunnitellaan yhdessä lasten kanssa heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti, ja heitä rohkaistaan osallistumaan valintoihin.

Asiakkailla voi olla käytössä myös niin kutsuttuja **turvaruokia**, mikäli monipuolista ruokailua vasta harjoitellaan. Turvaruokien käyttö tukee lapsen turvallisuuden tunnetta ja vähentää ruokailutilanteisiin liittyvää kuormitusta. Samalla lapsia kannustetaan maisteluun, uusien makujen kokeiluun ja ruokailutaitojen vahvistamiseen yksilöllisesti ohjaten.

8 Omavalvonnan seuranta

8.1 Raportointi

Omavalvontaa toteutetaan yksikössä osana päivittäistä toimintaa raportoimalla havaoinnoista, tekemällä ilmoituksia, huoltopyyntöjä tai tiedottamalla muuta työyhteisöä. Toiminnan kehittäminen havaintojen perusteella on säännöllistä ja jatkuvaa. Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain tai tarpeen mukaan.

8.2 Suunnitelman hyväksyntä

Palveluyksikön tai toimintayksikön omavalvontasuunnitelman hyväksyy aina kyseisen yksikön vastuhenkilö sekä hänen lisäkseen hänen esihenkilönsä eli organisaation seuraavan tason esihenkilö.

8.3 Viestintä

Omavalvontasuunnitelma on saatavilla yksikön sisääntuloaulassa sekä yksikön ulkoisilla verkkosivuilla. Lisäksi henkilöstölle suunnitelma on sähköisessä muodossa yksikön Teams kanavalla ja suunnitelmaa hyödynnetään osana uuden työntekijän perehdyttämistä.

Päivämäärä

9.4.2026

Allekirjoitukset

Marjo Laukkanen

Palveluyksikön päällikkö

Tuomo Ratinen

Vammaispalvelujen päällikkö

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala**

**Sosiaali- ja
terveyspalvelut**

Osoite ja yhteystiedot:
PL 6000,
000099 Helsingin kaupunki

www.hel.fi/sote-palvelut